

ásparancs-
letére sás-
hogy a ké-
szükségle-
arancsnok-
ékonycélra
d kivitelü,
k darabja
ancsnokság
apható.

ó

ssal.

ek, köny-
ok is. —
ivatalban.

ocul

ó
k

ok

k

atnál.

ret

a

Pál.

Bejelentés:
Nagybecskerek Zápolya-
sica 1. hová a lap szel-
vényi részét illető min-
ten közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy héra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 95. szám.

Szerda, április 25.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

Az angolok arrasi veresége.

A nyugati nagy küzdelem. — Az angolok veresége. — Spanyolország jegyzéke Németországhoz. — Anglia nyugtalanúsága a buvárhajóharc miatt. — Amerika háborus céljai. — Höfer mai jelentése.

A nyugati nagy küzdelem. — Az angolok veresége.

Budapest, ápr. 25. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti tegnap este:

Arras-tól északkeletre a nap folyamán Gavre-ért folyt a harc.

Az Arras—Camraye-i út mentén ma este új angol támadás kezdődött.

Csapataink jelentései egybehangzóan megerősítik, hogy az angolok veszteségei tegnap haláttalanul nagyok voltak.

Az Aisne-nél és a Champagneban kölcsönös erős tüzelés.

Budapest, ápr. 25. A német főhadiszállásról jelentik Az Est-nek:

Az angolok nagy arrasi támadása hétfőn reggel kezdődött. Az ellenség a rendelkezésére álló egész angol-amerikai nehéz tüzérséget erre a frontszakaszra koncentrált és olyan tűzhatást ért el, amely felülmúlt minden eddigit. Napokon és éjjeleken át tartó ágyuzás után harminc kilométeres szélességben megkezdődött az angol gyalogság támadása páncélautomobilok vezetésével. Ide-oda hullámzó rendkívül heves harcok ellenére állásainkat mindenütt megtartottuk. **A harcok mindenütt javunkra dőttek el. A kritikus nap a németek valódi jelentős győzelemi napjává lett.** A minket átkaroló csatából két diadalmas német védelmi csata lett.

Budapest, ápr. 25. A Morningpost írja:

Tagadhatatlan, hogy e pillanatban Németország mindennemű előnnyel rendelkezik. **A mérleg Németország javára kezd billenni s Angliára nézve a helyzet határozottan kellemetlen.**

Spanyolország jegyzéke Németországhoz.

Budapest, április 25. Berlinből sürgönyzik:

A spanyol kormány április 20-ikán átnyújtotta kormánya jegyzékét a német külügyi kormánynak a buvárhajóharc dolgában.

A jegyzék hivatkozik a folyó évi február hatodikai spanyol válaszigjegyzékre, amelyben ama köteleességről szóltak, hogy a bejelentett korlátlan buvárhajóharcra szemben megöltalmazák Spanyolországot, alattvalóinak életét, vagyonát és hogy elérjék azt, hogy Spanyolország nemzeti letének élettereje meg

ne bényítassék. Az azóta elmúlt időszak alatt bebizonyosodott, hogy a német kormány nem talál sem eszközt, sem utat arra, hogy teljesítse Spanyolország jogos igényeit. Nehány spanyol hajónak a közelmúltban történt elsüllyesztése és a spanyol hajónak angol kikötőkből való elindulására szabott feltételek olyan események, melyeket a spanyol kormánynak vissza kell utasítani. A buvárhajóharc gazdasági létfeltételeinket egyre súlyosabbá, sőt majdnem lehetetlenné teszi. Mindez azt látszik igazolni, hogy a német kormány nem szándékozik jogainkat elismerni. Ha Németország ragaszkodik elhatározásához, hogy a korlátlan buvárhajóharcot fenntartsa, ne csodálkozzék, ha Spanyolország viszont kénytelen hangoztatni ama jogot, hogy megvédje életét. A spanyol kormány bizzik abban, hogy a német kormány komolyan fogja méltányolni ezen jegyzék értelmét és rendszabályait a spanyol hajók biztonságára való tekintet fogja irányítani.

Anglia nyugtalanúsága a buvárhajóharc miatt.

Budapest, április 25. Hágából sürgönyzik:

Az angol alsóház legközelebb titkos ülést tart, amelyen a buvárhajóharcra foglalkoznak, amely sokkal nagyobb veszedelem, mint hiszik és amely Angliában nagy nyugtalanúságot kelt.

Amerika háborus céljai.

Budapest, ápr. 25. Hágából sürgönyzik:

A Daily News szerint Wilson elnök háborus céljai, amelyeket a Washingtonban időző Balfour angol külügyminiszter előterjesztett a következők:

Inkább tartós béke kívánatos, mint gyors béke. — A békét a nem legyőzött Németországgal kell megkötöni. — Belgiumot újra helyre kell állítani. — Konstantinápoly szabad kikötő legyen. — Szükséges, hogy a lengyelek, örmények és más elnyomott népek könnyítéseket kapjanak.

Elszász-Lotharingia és a német kolóniák dolga európai problémák s ezért Amerika ezekben a kérdésekben nem nyilatkozik.

Francia kegyetlenkedések.

Budapest, ápr. 25. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A legutóbb St. Quentin mellett egy

a franciák által nem régen megszállott árunkat visszafoglaltunk s hátrahagyott sebesséjüket leoldósve találtuk. Egyik német katona, akinek alsótestét revolverlövéssekkel megsebesítették még élt és elmondotta, hogy egy francia tiszt két méter közélről belelőtt. A francia foglyok szintén elismerték, hogy parancs jött az összes foglyok és sebesséjük leoldására.

Budapest, április 25. A Havas-ügynökség jelenti:

Miután a németek kórházhajókat figyelmeztetés nélkül megtorpedóznak, a francia kormány elhatározta, hogy a kórházhajókra német foglyokat hajózzanak be.

Az oroszországi helyzet.

Budapest, április 25. A Daily News jelenti Szentpétervárról:

Az orosz front mögött, főképen Besszarábiában, Podoliában, Volhyniában felhívásokat osztogatnak, hogy a parasztnál háboruellenes hangulatot csináljanak. A röpiratokat egyenruhát viselő egyének osztogatják. A propagandának könnyen az lehet az eredménye, hogy a front mögött zavargások támadnak, amelyek a haretéren levő hadseregére is hatással lehetnek.

Elsüllyesztett orosz emigránsok.

Budapest, április 25. Mint Stockholmól jelentik, egy német tengeralattjáró megtorpedózott egy angol hajót, a mely Norvégia felé haladt, fedélzetén nagy sereg orosz emigránsokkal. A hajó elsüllyedt s vele pusztult a többek között Karpovics orosz szociálista forradalmár, aki 1902-ben meggyilkolta Baghóvót.

Lelőtt angol léghajó.

Budapest, április 25. Londonból sürgönyzik: Az admirális jelenti:

Egyik léghajónk szombaton nem tért vissza földerítő útjáról. Megállapították, hogy szombaton egy égő léghajó leszállt a doveri-uton. Valószínű, hogy léghajónkat ellenséges repülőgép elpusztította.

Az olasz harctérről.

Budapest, ápr. 25. Luganoból sürgönyzik:

Olasz jelentés szerint, a Suganovölgyből nagyarányú ellenséges csapateltolások híre érkezik.

Höfer mai jelentése.

Budapest, ápr. 25. Höfer altábornagy a vezérkar főnökének helyettese jelenti:

A helyzet mindenütt változatlan.

Tisza István gróf a királynál.

Budapest, április. 25. Bécsből sürgönyzik: Tisza István gróf miniszterelnök tegnap délután Laxenburgban hosszabb kihallgatáson jelent meg a királynál.

A miniszterelnök különben ma reggel már visszaérkezett Budapestre.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések április hó 24-éről.**
A miniszterelnökség sajtóosztálya a következő hivatalos jelentéseket közli:

Események a tengeren:

Az április 21-ről 22-re virradó éjjel egyik flottilla osztályunk az Otrantói-tengerszorosban egy körülbelül 1300 tonnás gőzöst elsüllyesztett. Ellenséges haderők nem voltak láthatók. A hajóparancsnokság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcok:

Ruprecht trónörökös hadserege: Az arrasi csatánál a Franciaországban álló angol haderők tegnap a második nagy támadást indították, hogy a német vonalakat áttörjék. Nehéz és legnehezebb ütegek napok óta szorják állásainkra a legkülönbözőbb lövegeknek tömegét. Április 23-án kora reggel a tüzérségi harc a legerősebb pergőtűzzé fokozódott, röviddel utána a tűz által alkotta fal mögül 30 km szélességben támadásra törtek előre az angol rohamcsapatok, sok helyütt páncélos gépkocsik-tól vezetve. Megsemmisítő tüzelésünk fogadta és sok helyen nagy veszteséggel járó hátrálásra kényszerítette őket. Más helyeken a harc elkeseredetten hullámzott ide-oda. Ahol az ellenség tért nyert ott haláltmegvető támadásra kész gyalogságunk erőteljes ellentámadással visszavetette. Lens nyugati külvárosai, valamint Avion Appy Gaerelle Roeux és Quemappe központján voltak kemény viaskodások. Ezek a nevek a tenger és alpesek közt elterülő vidék, majd minden német vidék ezredeinek hőstetteit hirdetik. Az első támadásuk megfiúsulta után az állásaink előtt elterülő hullámmezőn keresztül a Scapre mindkét partján estefelé különös erőfeszítéssel új tömegeknek második nagy támadása indult meg, de megtört ennek is az erede gyalogságunk hősiességén. Részben tüzünkben, részben közelharcban és tüzérségünk megsemmisítő hatása alatt. Csak az arrascrambrei ut mentén nyert az ellenség néhány száz méternyi teret. Quemappe romjai kezén maradtak. Az ellenség áttörő kísérlete miként az Aisne mentén és a Champagneban, úgy itt Arrasnál is iszonyatos veszteségek mellett megfiúsult. Anglia hadereje a német hadvezetés előrelátása és derék csapataink szívós győzelmi akarata következtében súlyos vereséget szenvedett. Hadseregünk teljes bizalommal néz új harcok elébe. A legutóbbi csaták sikerében kiváló része van minden német embernek, legyen az férfi, nő, földműves vagy munkás, aki a haza szolgálatában áll, erejét a hadsereg ellátása érdekében rendelkezésre bocsátja. Az arevonai mögött küzdő német ember tudatában van annak, hogy odahaza megteszi kötelességét és szakadatlanul munkálkodik, hogy a létért vagy nem létért vívott nehéz küzdelemben segítségére legyen. A nyugati arevonai többi hadseregénél és a többi harcúterén nem volt nagyobb harci cselekmény. — Ludendorf.

— **Magyary Pál kanonok beiktatása.** Mint Temesvárról jelentik, Glattfelder Gyula csanádi megyés püspök április 26-ikán, csütörtökön reggel 8 órakor rendes káptalani mise keretében iktatja be ünnepélyesen a székesegyházban a kanonoki stallumba Magyary Pál nagybecskereki apátplébánost, valamint a többi előléptetett kanonokokat a magasabb stallumba.

— **Bucsu.** 23 évi nagybecskereki tartózkodásom alatt oly sok jóbaráttra és ismerősre tettem szert, hogy most midőn szolnoki pénzügyigazgatóvá történt kinevezetésem folytán innen eltávozom, azok mindenikével, különösen a vidékiekkel — kezet nem szoríthatok s így ezúton vagyok kénytelen „Isten hozzádot” mondani, kérvén őket, hogy jó emlékülben továbbra is megtartani sziveskedjenek Ládny Kálmán.

— **Pályázat a nagybecskereki plébániára.** Magyary Pál nagybecskereki apátplébános kanonokká kinevezése folytán megüresedett nagybecskereki r. k. plébániára a megyés püspök május 30-iki határidőre most kiírta a pályázatot.

— **A lisztapazárlok.** Mint már hangoztattuk, az új termésig terjedő utolsó hónapokban nagyfontosságú, hogy a lakosság takarékoskásával és önmegtartóztatásával elősegítse ellent, állásunkat és győzelmünket. Azt is megirtuk, hogy a hatóságok kérhetetlen szigorúsággal lesujtanak azokra, akik könnyelműen elpazarolják lisztkészletüket. Ma a rendőrség ismét kénytelen volt egész sereg olyan nagybecskereki lakos ellen eljárni, akik elváltak látva liszttel, de készletüket időelött fölették s így elpazarolták. E miatt ma a következő nagybecskereki lakosokat büntette meg a rendőrség egy-egy napi elzárással és 30—30 korona pénz-büntetéssel: Engeldinger Péterné, Gruin Draga, Hach Antalné, Sztanoj Vlada, Fecskés Anna, Radicev Milosné, Halász Györgyné, Miatov Iván, Angel Iliáné, Nesztarov Dusán, Avramov Iván, Tóth Sándor, Maximev Simon, Milanov Néca, Martinov Miklósné, Vukov Drága és Kádics Mica.

— **A nagybecskereki Katonaotthon.** A nagybecskereki Katonaotthonra újabb adományokat küldöttek: Steinitzer Gézáné 20 koronát, Hollender Ede olvasmányokat és Szilágyi László zászlós a frontról 25 koronát a következő szép levél kíséretében:

Nagytiszteletű Uram! Már régebben értesültem arról, hogy szülővárosomban, Nagybecskereken megnyitott a Katonaotthon. A napokban azonban kézzel kapván az „Ébresztő” ez évi márciusi számát, fájdalommal olvastam, hogy ezen nemes és közérdekű intézmény igen nehéz és szűkös körülmények között mozog. Megértve és méltányolva azt a társadalmi munkát, amelyet Nagytiszteletű Ur és köztisztviselőiben álló családja ezen intézmény érdekében kifejt s áthatva attól a gondolatától, hogy a Katonaotthonok fejlesztése a mai háborús időkben fontos társadalmi kötelesség, tisztelettel felajánlok a nagybecskereki Katonaotthon költségeinek fedezésére egy összeget, amelyet ezen levelemmel egyidejűleg postautalványon küldök, egyszersmind kérve annak elfogadását. Nagytiszteletű uramnak, kedves családjának és az Otthont látogató bajtársainak hazafias üdvözlőmet küldve, maradok tisztelettel ákosfalvi Szilágyi László a cs. és kir. 29. számú báró Laudon-ezred zászlós.

Mindezen szíves és nemes adományokért ez uton mond köszönetet Szalay József lelkész, a Katonaotthon bizottság elnöke.

— **Ki akar postásnő lenni?** Négy polgári iskolát végzett nők, akik a postát és távirót tanulni óhajtják, jelentkezzenek a postafőnökségnél.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által május hó 6-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartani. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Kültl-tér 2. sz. címreze legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Elítelt lisztkereskedő.** A rendőrség Klein Mórné nagybecskereki lisztkereskedőt, mert rendszeresen nem arányosan adta a kukoricalisztet a lisztadagokhoz a vevőknek, hanem jóval több tengerilisztet adott mint buza-lisztet, 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Az önkéntes fémbeosztályok végső határidejét a honvédelmiügyi miniszter értesülésünk szerint április 30-ban állapította meg. Ezen utolsó határidő tartama alatt bizonyára minden késedelmező beosztottja heverő fém-készleteit, amelyekre a hadseregnek most már nagyobb és sürgősebb szüksége van, mint bárkinek. Még mielőtt a büntető rendelkezések életbe lépnek, készpénzben és rögtön beváltják a fémeket a hivatalos fémbeosztók a hatóságilag megállapított áron.**

— **Háborús baj,** melyben különösen rossz időjárás esetében számos hősiünk sokat szenvedett, a csusz-köszvényes fájdalom, melyet a nedves lövészárkokban könnyen lehetett megkapni. Ily fájdalomtól azonban rövidesen szabadul az ember, ha a fájdalomcsillapító, nyi-

lálás, szurás és szaggatás ellen is kitűnő Feller-féle „Elsa-fluidot” használja. Békeárak: 12 üveget bérmentve 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica, Centrale 125, szám (Zágrábmege). A Feller-féle hashajtó Elsa-pilulákból 6 doboz 4 K 40 f bérmentve.

— **A Modern Mozi** csütörtökön, f. hó 26-án mutatja be a közkezdelt „Svensko-gyár” remekművét a „Halalos csók” bűnügyi drámát három tanuvallomásban, melyhez hasonlót e téren még nem nyújtottak és mely izgalmas váratlan fordulataival mindvégig lekötve tartja a néző figyelmét. A legnagyobb értékét e képművészi játéka kettős szerepében minden eddigi filmstart felülmúlt és kinek férfiasan szép és elegáns megjelenése is elég ahhoz, hogy a közönség szívét rohamosan megnyerje.

— **Elveszett** egy retikül 630 korona tartalommal. Becsületes megtalálója kéri, hogy azt a helybeli rendőrkapitányságnál átadni sziveskedjék.

— **Fölvétel a tanítóképzőbe.** A temesvári m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző-intézet I. évfolyamára a jövő 1917—18-ik iskolai évre felvételt 40 oly éptestű és egészséges tanuló, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. A jobb tanulmányi előmeneteli tanulók, a létszámmra való tekintet nélkül, féldíjas vagy teljes ingyenes ellátásban részesülnek. Felsőbb évfolyamba az intézet eddigi növendékein kívül, más intézetből oly kifogástalan magaviseletű és szorgalmas tanulók vétetnek fel, akiknek az átlépésre alapos indító okuk van. Az ingyenes minden befizetés nélkül, a féldíjasok havi 31 K és a teljes fizetésesek havi 62 K befizetésért teljes ellátásban részesülnek az intézet internátusában, ahol egyszersmind szakszerű nevelés alatt is állanak a növendékek. A készpénzsegélyesek évi 310 K ösztöndíjban részesülnek. A bejárók saját maguk gondoskodnak ellátásukról. A háború-tartama alatt az intézet kórháznak lévén lefoglalva, az internátusba csak korlátozott számmal vehetők be a tanulók; a többiek segélyeiket készpénzben kapják meg és családoknál laknak, akiknél az ellátás 80—100 K-ba kerül. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány a nmélt. vall. és közoktatásügyi miniszter urhoz címzendő, de a tanítóképző-intézet igazgatóságához küldendő be. A folyamodványok beküldésének határideje május hó 31-ik napja. A felvétel és segélyezés egyéb módosatairól, a jelentkezés idejéről augusztus hó 10-ig minden tanuló külön értesítést kap.

— **Adakozzunk az elesett hősek özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Magyar
találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sóborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15.000.000 palack Diana sóborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az ország

határain túl is eljutott már e páratlan szer hírneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy nem volt

még készítmény, mely ily rövid idő alatt ily páratlan népszerűségre, közkezdeltségre tegyen szert s ennnyire nélkülözhetetlenné váljék. Ha kutatjuk a siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ezt a esodálatos sikert, hanem

az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sóborszeszhez folyamodott segítségért, e biztos hatásu háziszorben föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak lesz

a világon Diana sóborszesz, hátsóból ki nem hagyja fogyal. Ára 130 fillér. Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Rész. - Társ. BUDAPEST, NÁDOR-UTCA 6. sz.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VOGT ESKODISZÉKI TEREMBEN.

Telefon 330.

Csütörtökön. 1917. évi április 26-án 2 előadás, d. u. 7 és este 1/29 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekisérettel:

A holland expressz.

Detektív-történet 4 felvonásban. Írta és rendezte William Kahn.

Vasárnap: GRAF KLAUDEN VAGYONÁ. Szenzációs filmujdonsg.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Csütörtökön, apr. 26-án 2 előadás, d. u.
7 óraker mérsekelt helyárrakkal, este
fél 9 óraker rendes helyárrakkal

A halálos csók.

Bűnügyi dráma 3 tanúvallomásban.

Főszereplő: Victor Söjström.

Gyönyörű kíséző műsor.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárrak:

Mérsekelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f.,
II. hely 60 f., III. hely 40 f. — —

Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K,
II. hely 80 f., III. hely 50 f. — —

A nagybecskereki színház körüli.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Nagybecskerek város színházlátogató közönsége nem panaszkodhatik, hogy Balla Kálmán színházlátogató a mostani színházi idény alatt nem gondoskodott a színházlátogató közönséget érdeklő meglepetésekről.

Az első meglepetést az „Előzetes színházi jelentés” tartalmazta. De nem az volt a meglepetés, ami a jelentésben benne volt, hanem az, ami hiányzott belőle. Ugyanis míg a múlt évi őszi színházi idényt bevezető jelentésében a színházlátogató ur — legalább ígérte Balláné Marton Erzsinek vendégként való szerepeltetését — addig a mostani előzetes színházi jelentésében már nem is ígérte azt. Ugy látszik, nem akart a közönségnek újabb beváltatlan ígérettel adós maradni.

A további meglepetések az egyes előadások alkalmával érték a közönséget.

Igy mindjárt az első előadás alkalmával kitűnt, hogy a színházlátogató közönsége nem panaszkodhatik, hogy Balla Kálmán színházlátogató a mostani színházi idény alatt nem gondoskodott a színházlátogató közönséget érdeklő meglepetésekről.

De a zenés szindarabok előadásai még más meglepetéssel is szolgáltak. Azzal ugyanis, hogy a társulatnak nincsen énekes férfi színésze.

Ez, úgy látszik, krónikus baja a társulatnak, mert már a múlt évben is erősen érezhető volt a férfienekesek hiánya. De míg a múlt évben az énekes darabokban Korda Sándor és a társulat akkori tenoristája helyettesítéssel elfogadható énekes-szerepeket nyújtottak... most ők is hiányoznak és még az ő helyük sincsen betöltve... Mert Parlagi és Nyárai, azt hiszem, maguk sem veszik tölem rossz néven, ha nem sorozom őket az énekes színészek közé...

Kézenfekvő az a feltevés, hogy a színházlátogató a háborús viszonyokkal okolja meg a férfienekesek hiányát. Ezzel szemben azonban nem alaptalan az a kérdés, hogy míg pl. a Szegeden és Temesvárott működő színházlátogatóknak ugyiszólván fölös számmal vannak férfienekesek, miért éppen a mi színházlátogatóknak nem jutott belőlük egy sem? Kétféle, hogy a

délvidéki színházlátogatóknak Nagybecskereken kívül a többi állomásai mind annyira gyengék volnának, hogy nem bírnák el azt az esetleges nagyobb anyagi áldozatot, amellyel legalább egy jobb minőségű férfienekesnek a szerződésére járt volna. Pedig, úgy sejttem, hogy csakis ennek tulajdonítható a férfienekes színész hiánya.

Meglepetésként hatott az is, hogy Rásó Ida is hiányzik a társulattól s még inkább az, hogy az ő szerepkörre sincsen alkalmas utóddal betöltve, úgy, hogy ezidőre nincsen a társulatnak drámai hősnője... Mert, azt hiszem, hogy azzal Balla színházlátogató tisztában van, hogy erre a szerepkörre sem Sz. Csakó Mici, sem Veres Alice nem eléggé alkalmasok. Az egész egyéniségük, de különösen az organikumuk más szerepkörbe helyezi őket s alig hiszem, hogy ők maguk is drámai hősnői szerepkörben ambicionálnak a babérok szerzését.

Hogy ilyen körülmények között a társulat drámát nem adhat elő, az csak természetes; de hogy az e szerepkört betöltő művész hiánya mennyire érzékenyen befolyásolja a színházlátogatók előadásának a minőségét is, azt észre lehetett venni a „Hivatalnok leány” színmű előadásán is.

Tegnapelőtt azután a színházlátogató a bérlőközönségnek — kizárólag csak ennek — egy újabb meglepetéssel is kedveskedett.

Figyelmeztette ugyanis a bérlőket, hogy a hirdett bérlői előadások fele a tegnapi nappal lejárt, arra kérte a bérlőket, hogy a meglevő szelvényeiket akként használják fel, hogy azokból a hátralevő 15 bérlői előadás eltelté után semmi ne maradjon, mert a bérlés megszűntével a szelvények is érvényüket veszítik.

E figyelmeztetés megértéséhez tudni kell, hogy a színházi szelvénybérletek 30 előadás közül 20-ra szólnak ugyan, de eddig Nagybecskereken az volt a gyakorlat, még pedig természetesen a színházlátogató hozzájárulásával, hogyha valamelyik bérlőnek a bérletben hirdett 30-ik előadás után még maradt néhány beváltatlan szelvénye, azokat a következő előadásokra is beválthatta.

Ennek a gyakorlatnak akar most az igazgató a 15-ik bérlői előadás után hirtelen véget vetni.

Pedig a fentebb ismertetett gyakorlat a bérlőközönség és a színházlátogató között hallgatag létesült és kölcsönös megértésen alapult ama belátásból keletkezett, hogy 30 egymásutáni következő előadás közül (mert ezelőtt a bérlészünetes esti előadások ugyiszólván ismeretlenek voltak s az idény is mindössze (volt eddig) 20 előadásnak, tehát minden 3 előadás közül 2-nek a végignézése a bérlőközönség túlnyomó részére fáradságos és terhes, úgy, hogy az előadások ily módon való látogatásának a kényeszerűsége a robotmunkához tenné azt hasonlónak. Ezt pedig nem kívánhatja a bérlőközönségtől az igazgató; de a színművészetnek sem lehet ez érdeke. Ezenkívül a színházlátogatók közül többünkél még úgy is áll a dolog, hogy Nagybecskereken kívül más városokban, úgy különösen Szegeden, de főképpen Budapesten is többször megfordulunk, amely alkalmakat az ottani színházak látogatására is fel szoktunk használni. És habár ugyanazon szindarab előadásának a budapesti nemzeti, vagy a vígszínházban és a nagybecskereki színházban is a megtekintése érdekes alkalmat adhat az összehasonlításokra, talán még sem lehet helyes ezt az összehasonlítást bármelyik itteni bérlőre kötelezővé tenni csupán azért, nehogy a bérlészelvényei beváltatlanok maradjanak.

Hiszen igaz, hogy azok a zsfolt napok, amelyek mellett az előadások nálunk nap-nap mellett folynak, azt igazolják, hogy a háborús konjunkturák a színházlátogató közönségnek azelőtt soha nem látott nagy tömeget mozgósítják a színházba; hogy ilyen körülmények között a többi között a színház is kitűnő üzletnek bizonyult; hogy ebben a kitűnő üzletben a bérlőközönségre talán nincs is már szükség, mert az csak az üzleti mérleget rontja.

De kérdem, — szabad-e az üzletszerűsége annyira előtérbe tolni, — méltányos, sőt ildomos dolog-e azt a bérlőközönséget, amely valamikor, nem is olyan nagyon régen, existen-

tialis alapja volt a színházlátogató itteni működésének támogatója volt annak, hogy a színházlátogató az akkoriban hangoztatni szeretett kulturális feladatát végezhesse, — most, mivel ezidőre nincsen rá szükség, olyan kurtánfursán kitessekelni a színházról, amint azt Balla színházlátogató ur a szóbanforgó figyelemzetésével teszi.

Ama meglepetések gyanánt ható hiányok folytán, amelyeket ismertettem, a színházlátogató ur különben sem nyújtja azt a a bérlőközönségnek, amit az várt, mikor a bérletet kötölte, — továbbá a régi gyakorlattal való szakítás tudomásra adásának nem most, a 15-ik bérlői előadás után, hanem a mostani idényre szóló bérletek kötésekor lett volna jogszerűen helye.

Az őszi színházi idénytől kezdve más lesz a délvidéki színházlátogatók az igazgatója, Balla színházlátogatója tehát most utóljára szerepel városunkban. De még ez a körülmény sem alkalmas arra, hogy a távozó igazgató azt a látszatot keltsen a bérlőközönségben, mintha akként gondolkodnék: „ki tudja, visszajövök-e még ide, kihasználom az üzleti alkalmat s azután... utánam az özönvíz.”

Epen azért, mert még visszajöhet, még pedig ha jön, bizonyára olyan időkben, amikor a háborús viszonyokon már túl leszünk... talán valamennyire mégis érdeke lehet, hogy ne hagyjon itt maga után rá nézve kedvezőtlen emlékeket.

Nagybecskerek, 1917 április 24.

Dr. Kovács Rókus.

Színház.

Heti műsor:

Április 25. Szerda: Grün Lili.
Április 26. Csütörtök: Világjáró. (Ujd.)
Április 27. Péntek: Világjáró. (Ujd.)
Április 28. Szombat: Csodacsók. (Ujd.)
Április 29. Vasárnap: Csodacsók. (Ujd.)

Négy a kis leány. Előre is kijelentjük, hogy csak röstellkedéssel iktatjuk a színházi rovatba a tegnapi „Színházi est”-ről és „darab”-ról szóló recenziókat. Mert nem idevaló cirkuszi komédiákról hírt adni. De van néhány megjegyzésünk, ami a színházzal kapcsolatban van s azért kerül ez a néhány sor a színházi rovatba. Az a megjegyzésünk van ugyanis a tegnapi színházi esthez, aminek már többszörösen kifejezést adtunk, hogy a vidéki színház műsorát nem szabad a fővárosi színházak műsorához szabni. Megmaradunk abbéli fölfogásunk mellett, hogy vidéken, különösen nálunk, a színháznak még kell hogy bizonyos művészi és kulturális hivatása legyen. Budapesten a közönség válogathat abban, hogy hová menjen, mit nézzen meg, művelődjék-e vagy mulasson. Nálunk a színházban a közönség azonban mégis csak nemesebb szórakozást keres, valami többet vár s ezt a nemesebb fölkészültséget nem szabad leönteni, mosogatólével. Amit Budapesten nyári tölteléknek, orfeumi mulatságnak el lehet nézni az itt nálunk kárttevő hiba, izlést rontó művelet. Kétszeresen hiba a mai időkben válogatás nélkül a színházi műsorba iktatni minden mutatványt, mikor egy egészen új közönség tölti meg a színházat, amely kritikátlanul veszi be azt, amit neki egy „műintézetben” nyújtanak s ahelyett hogy nevelők a jövőre nézve, mindjárt esirájában megmetélezzük az izlését. Ma még üzleti szempontból sem lehet ezt menteni, mert a színház nap-nap után zsfolva van s az új közönség megtölti a színházat a legirodalmibb estén is. Ismételtlen ajánljuk ezeket a szempontokat megszívlelésre nemcsak a jelenlegi, de a mindenkoriki direktióknak.

VÉGE A KÁVÉHIÁNYNAK!

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi FISCHER-féle PÓTKÁVÉ-t és édesítse meg egy kockacukorral. — Kitűnő ízű, tápláló reggelihez jut és cukorral is takarékoskodott. A FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ kapható nagyban a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ R.-t. központi eladási irodájában. — Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben

TELEFON: 10-22.

BUDAPEST, I., ATLÓS-UT 22., 24., 26., 28. SZ. ALATT.

TELEFON: 10-22.

A Feller-féle joltévő, inakat és iumokat erősítő

„ELSA-FLUID”

elállítja

tagjainkban a fájdalmakat

Békeárak: 12 üveg bérmentve 6 korona
Feller V. Jenő gyógyszerésznél **Stubica, Centrale 125. szám** (Zágrábmegye). — Több mint 100.000 köszönőlevél és orvosi ajánlás.

Torontálvármegye alispánjától.

10243—1917. szám.

315—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegyében megüresedett és a folyó évi rendes tavaszi közgyűlésen választás útján betöltendő egy a VIII. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és állomáshelyének megfelelő lakbérrel ellátott *másodfőjegyzői* és a VIII. fiz. osztálynak megfelelő fizetéssel és állomáshelyének megfelelő lakbérrel ellátott *nagykikindai főszolgabírói állásra* és ezeknek betöltésével esetleg megüresedendő más állásokra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket az 1883. évi I. t.-c. 1—3. §-ában előírt feltételek egyidejű igazolása mellett és a 125902. B. M. rendeletben kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzatban előírt módon Torontálvármegye főispánja, dr. Dellimanics Lajos ur öméltóságához címezve folyó évi május hó 15-ig hivatalomhoz nyujtsák be.

Nagybecskerek, 1917. évi április hó 9-én.

Jankó, alispán.

Keresünk megvétele használt

motorbiciklit

üzemképes állapotban.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy zongorát megvétele vagy bérbe keresünk.

Vörösmarty-u. 30.

1 utcai lakás

kerestetik 3-4 szoba és megfelelő mellékhelyiségekkel

auguszt. 1-re

esetleg hamarabb is átvéte-
tik. Cím a kiadóhivatalban.Torontálvármegye központi „József” közkórháza
Nagybecskerek.

115—1917. ikt. szám.

313—3.3

Versenytárgyalási hirdetmény.

Torontálvármegye központi „József” közkórháza ruha és ágynemű szükségletét biztonsági kivánjuk, amiért is felkérjük mindazokat, akik ennek szállítását alantírt feltételek mellett elnyerni óhajtják, mintákkal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat „Torontálvármegye központi József közkórház igazgatósága Nagybecskerek” címre 1917. május hó 15-ik napjának déli 12 óráig annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek. Az ajánlatok borítékára ráírandó: Ajánlat a kórház 115—1917. ikt. számú felhívására.

Ajánlat a következőkre nyújtandó be:

600 drb fehér lepedő színes csikkal 256 cm. hosszú, 155 cm. széles.

30 drb fehér lepedő csik nélkül 256 cm. hosszú, 155 cm. széles.

500 drb fehér párnahuzat 75 cm. hosszú, 50 cm. széles.

450 drb fehér törülköző színes csikkal 115 cm. hosszú, 35 cm. széles.

800 drb fehér ing színes csikkal 120 cm. hosszú.

400 drb csinvatnadrág 100—120 cm. hosszú.

250 drb csinvatcorset 55 cm. hosszú.

150 drb csinvatsocknya 90—100 cm. hosszú.

20 drb gyermeknadrág 65 cm. hosszú.

20 drb csinvat gyermekcorset.

20 drb csinvat gyermeksocknya.

30 drb fehér gyermeking színes csikkal.

Szállítási feltételek a következők:

1. A szállítás a kiértékelés után 8 héten belül eszközzendő.

2. A leszállított áruknak az ajánlat mellékletét képező mintával egyezőnek kell lenniük. Meg nem felelés esetén a szállító cég veszélyére és kárára, annak megkérdezése nélkül másutt szereztetik be.

3. Az áruk szállítása Nagybecskerek-Béga-part vasúti állomás frankó eszközzendő, tehát szállítási és csomagolási költségmentesen.

4. Oly cég, mely a kórház igazgatósága előtt ismeretlen, arról, hogy szállítóképes és hogy jelen feltételeknek megfelelően tud megbízhatóságáról, valamint arról, hogy áru magyar gyártmányok, az illetékes iparkamara által kiállított bizonylattal igazolni tartozik.

5. A kórház igazgatósága fenntartja magának azt a jogát, hogy a szállítási hirdetett mennyiségnél többet vagy kevesebbet is rendelhet, valamint arra való tekintet nélkül a beérkező ajánlatok közül szabad választási jogot.

6. Netáni per esetén a nagybecskereki kir. járásbírói ítélettel.

Nagybecskereken, 1917. évi április hó 17-én.

Az igazgatóság.

TÉGLAÉGETŐ MESTERT

KERESÉK AZONNALI
BELÉPÉSRE TÉGLAÉGETŐ
KÖRKEMENCÉHEZPOPOVITS BOGDÁN
FELSŐELEMÉR.

Kitűnő forgalmu

söracsarnok

teljes berendezéssel

tekeasztallal, még 6 évig adómentes
új házzal, valamint 100 hl. különböző
és új hegyi bor, más vállalat miatt

sürgösen eladó

Értekezni lehet

MAYER JÁNOS söracsarnokában

Nagybecskerek, Árpád-utca 15. szám alatt.

A városi villamműnél tanoncok fizetéssel felvétetnek az elek- tromos szerelési osztályban. Írás és olvasás megkivántatik.

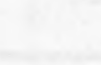
Ugyanott egy irodaszolgai

állás betöltendő: lakás,

fűtés, világítással és

megfelelő havi-

fizetéssel.

A nagybecskereki gyógyszerészek

közös megállapodása szerint

május elsejétől

kezdődőleg éjjelenként csak egy gyógyszerész tart szolgálatot. Vasár- és ünnepnapokon délután pedig két gyógyszerész áll a közönség rendelkezésére. — A soros gyógyszerészek beosztását gyógyszerésztárban elhelyezett táblákon láthatni. — Kérjük a közönséget, hogy éjjel, vasár- és ünnepnap d. u. készpénzzel fedezze rendeléseit.

A nagybecskereki gyógyszerészek

Sás-lábtörölők eladása.

A helybeli katonai állomásparancsnokság a katonaság szükségletére **sás-lábtörölőket készítettet.** Minthogy a készült lábtörölők mennyisége a szükségletet meghaladja, az említett parancsnokság a feles mennyiséget jótékony célra értékesíteni kívánja. A szolid kivitelű, 80×45 cm nagyságú lábtörölők darabja 2 koronáért az említett parancsnokság irodájában (Rudolf-laktanya) kapható.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás villakással.

Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közelebbit a kiadóhivatalban.

Díosadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K

A világháboru és a hadijog 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizományos: Tóldi Lajos könyvkeres-

kedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ABERT
KÖZÖL A „TORONTAL” POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.